

Studier paa specielle Omraader, vilde en saadan Fortegnelse have været af stor Værdi.

Mere tvivlsomt kan det maaske være, om Bogen burde have indeholdt et Afsnit om de Former, hvorunder de offentlige Finansers Regnskaber (for Stat og Kommuner) aflægges. Meget synes dog at tale for at medtage dette Emne i en Bog som den foreliggende, ikke blot de store Beløb, disse Regnskaber omfatter, men ogsaa Hensynet til, at Kendskabet til deres Form og Indhold er meget mangelfuldt. At de af Staten og de allerfleste Kommuner anvendte Former for Regnskabsaflæggelse og Statusopgørelse ikke opfylder de Krav, som Bogføringsloven stiller til Forretningsverdenen, er formentlig ikke almindelig kendt. De Betragtninger, der kan gøres gældende paa dette Omraade, er forøvrigt saa mangeartede, at man gerne havde ønsket Forfatterens sagkyndige Vejledning. Christian Olsen.

Økonomisk Frigørelse. Seksten Afhandlinger til Belysning af Henry Georges Samfundsreformer. Redigeret af Axel Fraenckel. København 1920.

I Bogens Forord skriver dens Redaktør, at Bogen gerne skulde fremtræde som en nogenlunde fyldestgørende Haandbog til Belysning af de Samfundsreformer, der er knyttet til Henry Georges Navn. Naar man ser Forfatterfortegnelsen, der omfatter en Række af de mest kendte danske georgeistiske Forfattere, skulde man have Grund til at vente, at dette Maal var naaet. Naar det alligevel ikke kan siges at være bleven Tilfældet, skyldes det utvivlsomt først og fremmest manglende Redaktion. Hvorledes skulde Værket forøvrigt kunde blive en Haandbog, naar der, som Redaktøren selv skriver, ikke er tilstræbt nogen fuldkommen Systematik?

Studier paa specielle Omraader, vilde en saadan Fortegnelse have været af stor Værdi.

Mere tvivlsomt kan det maaske være, om Bogen burde have indeholdt et Afsnit om de Former, hvorunder de offentlige Finansers Regnskaber (for Stat og Kommuner) aflægges. Meget synes dog at tale for at medtage dette Emne i en Bog som den foreliggende, ikke blot de store Beløb, disse Regnskaber omfatter, men ogsaa Hensynet til, at Kendskabet til deres Form og Indhold er meget mangelfuldt. At de af Staten og de allerfleste Kommuner anvendte Former for Regnskabsaflæggelse og Statusopgørelse ikke opfylder de Krav, som Bogføringsloven stiller til Forretningsverdenen, er formentlig ikke almindelig kendt. De Betragtninger, der kan gøres gældende paa dette Omraade, er forøvrigt saa mangeartede, at man gerne havde ønsket Forfatterens sagkyndige Vejledning. Christian Olsen.

Økonomisk Frigørelse. Seksten Afhandlinger til Belysning af Henry Georges Samfundsreformer. Redigeret af Axel Fraenckel. København 1920.

I Bogens Forord skriver dens Redaktør, at Bogen gerne skulde fremtræde som en nogenlunde fyldestgørende Haandbog til Belysning af de Samfundsreformer, der er knyttet til Henry Georges Navn. Naar man ser Forfatterfortegnelsen, der omfatter en Række af de mest kendte danske georgeistiske Forfattere, skulde man have Grund til at vente, at dette Maal var naaet. Naar det alligevel ikke kan siges at være bleven Tilfældet, skyldes det utvivlsomt først og fremmest manglende Redaktion. Hvorledes skulde Værket forøvrigt kunde blive en Haandbog, naar der, som Redaktøren selv skriver, ikke er tilstræbt nogen fuldkommen Systematik?

Hver Forfatter har taget sit specielle Emne op til Behandling eller har belyst Jordspørgsmaalet i al Almindelighed ud fra sin særlige Opfattelse. Bogen falder derved i to Dele, — dels en Række Specialafhandlinger og dels en Række Afhandlinger med mere almindelige Betragtninger angaaende Jordspørgsmaalet. Herved undgaas det ikke, at flere Ting omtales mere end et Sted, men hvad værre er, det undgaas heller ikke, at der er Sider af Spørgsmaalet, som enten ikke berøres eller blot strejfes. Navnlig savnes der en Redegørelse for Skattefordelingen mellem Land og By under Jordværdiskatten i Sammenligning med Fordelingen under det bestaaende Skattesystem; en tilsvarende Redegørelse for Virkningen paa Landbrug af forskellig Størrelse vilde ogsaa have haft sin Interesse. Nu kunde Georgeisterne imod denne Anke indvende, at naar de anser det for retfærdigt at inddrage Jordværdien i de offentlige Klasser, har det for dem mindre Interesse at vide, hvordan en saadan Inddragen virker rent øjeblikkeligt paa de tilfældige Jordejere. Saa højt vurderes den absolutte Retfærdighed dog næppe udenfor ret snævre Kredse, og i hvert Fald vilde en Beregning som den nævnte have haft sin store Interesse for alle Ikke-Georgeister, for hvilke Bogen dog vel ogsaa er bestemt. Forøvrigt maatte vel alene det Forhold, at Besvarelsen af disse Spørgsmaal sikkert vil blive af stor Betydning for Jordskyldens Indførelse, naar Politikerne (mulig i en ikke fjern Fremtid) skal afgøre, om de bestaaende Skatter skal omlægges i Retning af en Jordværdiskat eller ej, være tilstrækkelig Grund til at tage dette Emne op til indgaaende Behandling. —

Flere af Bogens almindelige Afhandlinger synes ret svage. Blandt de betydeligste kan nævnes Villads Christensens Redegørelse for „Fremskridt og Fattigdom“. Forfatteren har her paa 13 Sider klart lagt Grundideerne i dette Værk frem for Læseren. Ogsaa Anders Vedel: *Krigen og Jordspørgsmaalet*, og navnlig Sven Brisman: *Georgeisme og Socialisme*, er klare og interessante. Ikke

mindst sidstes Redegørelse for Georgeisternes Stilling overfor de industrielle Monopoler er af Betydning, saa meget mere, som det er et Spørgsmaal, man ikke alt for hyppigt ser behandlet fra georgeistisk Side.

De Afsnit, der griber Interessen, er dog gennemgaaende de mere specielle. Her findes de to Afsnit, der vel nok er Bogens betydeligste, nemlig Folke: Byernes Boligproblemer og K. J. Kristensen: Jordvurdering. Ingeniør Folke giver først en kort Oversigt over Udviklingen af Boligforholdene i Byerne og skildrer udførligt Virkningen af de uheldige Boligforhold for Befolkningens Sundhed, Moral og Økonomi. Han fremhæver derefter Grundspekulationen som Hovedaarsagen til disse Misforhold, som han vil søge fjernet først og fremmest ved Indførelse af Grundværdibeskatning, men ogsaa ved kommunal Boligpolitik, Boligtilsyn, offentlig Boliganvisning m. v. Cand. polit. K. J. Kristensen fremhæver en god Jordvurdering som værende af fundamental Betydning ved en blot nogenlunde høj Beskatning af Jordværdien. Man finder her behandlet Spørgsmaalet om Fremgangsmaaden ved Vurdering og Beskatning af Grundforbedringer, Spørgsmaalet om den Betydning, det har ved Jordværdiskatten, at Jorden holdes i Kulturstand, Spørgsmaalet om man ved Jordværdiskattens delvise Indførelse skal beskatte efter Brugsværdi eller efter Spekulationsværdi o. s. v.

Endnu er der Grund til at nævne P. Larsens Oversigt over Jordskyldreformen i Udlandet. Der gives her en tilsyneladende fuldstændig Oversigt over Stillingen i de forskellige Lande; dog fristes man til at spørge, hvorfor den tyske Rigsværdistigningsafgift af 1911 ikke er nævnt; selv om den bortfaldt for Rigets Vedkommende i 1913, har det dog sin Interesse at vide, at den har eksisteret.

Som Helhed maa det siges, at selv om Bogen ikke er blevet den ønskede Haandbog, giver den i mange Afsnit udmærkede Udblik over forskellige Sider af det øko-

nomiske Liv, og hvem der ønsker nærmere Oplysninger om forskellige Sider af Jordspørgsmaalet vil her paa flere Omraader finde den ønskede Vejledning.

Svend Nielsen.

Oversigt over Rigsdagens Virksomhed fra 1900-1901—Oktober 1920, tilligemed et Sagregister, ved FR. KRETZ og JENS MØLLER. 184 S. Rigsdagen, 1921.

Som Fortsættelse af en i 1884 udkommen Oversigt over Rigsdagens Virksomhed i dens første 35 Aar og en i 1900 udkommen Oversigt over de følgende 15 Aar, har den nu afdøde Bureauchef, Kretz, sammen med nuværende Landstingssekretær Jens Møller udarbejdet den foreliggende Oversigt.

Bogen er f. s. v. ikke Morskabslæsning, som den ligesom sine Forgængere kun i knappest mulig Form giver et Register over den sidste Snes Aargange af Rigsdagstidende — Sidenumrene for samtlige behandlede Sager — store og smaa mellem hinanden. Den sparer imidlertid meget kedeligt og langsommeligt Arbejde for den, der vil finde Oplysning om Lovgivningsmagts Stilling til et eller andet Emne og nødig vil gaa løs paa de mange Meter Rigsdagstidende. Systematiken er Rigsdagens sædvanlige, og talrige Henvisninger samt et 10 Sider stort Sagregister hjælper til at finde, hvad man skal bruge. Da de færdige Loves Nummer og Dato er trykt med „Fedt“, giver Bogen, hvad der — med al Respekt for Rigsdagstidende — næsten maa siges at være det vigtigste: et bekvemt Register over de sidste 20 Aars Love; inden for adskillige Omraader er dette jo alt, hvad man kan faa Brug for. Det synes i det hele at være en Haandbog, mange kan have Gavn af.

En naturlig Fortsættelse for Samlingerne 1920—21 og følgende vil man altid have i Rigsdagsaarbogen.

F. Z.